

Utjecaj okolišnih čimbenika na uporabu marihuane u 11 europskih zemalja

Iva Pejnović Franelić, Marina Kuzman, Ivana Pavić Šimetin, Josipa Kern

Cilj Istražiti povezanost okolišnih čimbenika (percipirana dostupnost marihuane, percipirana uporaba marihuane među vršnjacima i braćom i sestrama, uporaba alkohola i cigareta, obiteljska struktura, roditeljska kontrola, uspjeh u školi) i cjeloživotne prevalencije uporabe i učestale uporabe marihuane među srednjoškolcima.

Postupci Koristili smo podatke koji su dali ispitanici u dobi 15-16 godina u sklopu projekta Istraživanje o alkoholu i ostalim drogama u europskim školama iz 2003. (engl., European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, ESPAD) koji je proveden u 11 zemalja: Danska, Estonija, Norveška, Hrvatska, Slovenija, Njemačka, Švicarska, Bugarska, Češka, Ruska Federacija, i Ukrajina. Analiza podataka provedena je multivarijantnom logističkom regresijom.

Rezultati Zemlje su imale različitu prevalenciju uporabe marihuane (8,7-47,8%) i prevalenciju učestale (8,7-23,9%) i rane (3,0-13,0%) uporabe marihuane. Svakodnevno pušenje cigareta bilo je najsnažnije povezano s cjeloživotnom uporabom marihuane u mladića u 7 i u djevojaka u 5 zemalja, s najvećim omjerom ishoda i 95% rasponom pouzdanosti (engl., OR i 95% CI) za mladiće u Danskoj (OR, 13,52; 95% CI, 8,16-22,4) i za djevojke u Češkoj (OR, 21,21; 95% CI, 12,99-34,62). Percipirana dostupnost marihuane bila je najsnažnije povezana s učestalom uporabom u mladića u 4 zemlje (najviše u Sloveniji: OR, 19,28; 95% CI, 6,52-57,02) i u djevojaka u 5 zemalja (najviše u Sloveniji: OR, 19,05; 95% CI, 5,18-70,04). Percipirana uporaba marihuane među prijateljima bila je najsnažnije povezana s učestalom uporabom marihuane u 5 zemalja, kako u mladića (najviše u Norveškoj: OR, 23,91; 95% CI, 4,16-137,48) tako i u djevojaka (najviše u Danskoj: OR, 75,42; 95% CI, 13,11-433,90). Percipirana uporaba marihuane bila je najsnažnije povezana s ranom uporabom marihuane u 8 zemalja u mladića (najviše u Norveškoj: OR, 54,03; 95% CI, 3,34-875,19) i u 3 zemlje u djevojaka (najviše u Danskoj: OR, 7,29; 95%CI, 1,77-30,12).

Zaključak U svakoj zemlji uporaba marihuane bila je povezana s različitim čimbenicima bez obzira na prevalenciju uporabe u toj zemlji. Utjecaj vršnjaka i percipirana dostupnost marihuane pokazali su se važnijim negoli roditeljska kontrola i obiteljska struktura.